

Den er ikke saa stor. Det er nu langt fra mig, mine Herrer! at jeg vil føre nogen som helst Anke i denne Anledning, det er langt fra. Jeg vil ikke føre nogen Anke over det, fordi jeg er gaaet ind paa det Meste af det, og har erkjendt, at det er rigtigt, at Staten maa følge ganske andre Retfærdighedsgrundfætninger end den private Mand. Jeg vil anføre en anden Ting, det er Kjøbenhavns Consumtions Ophevelse. Saa vidt jeg erindrer, var det et Par Hundrede Tusinde Rbd. i aarlig Indtægt, der faldt bort, og jeg veed ikke, at Hovedstaden havde nogen videre Adkomst dertil, ideimindste ikke en Adkomst, der var bedre begrundet end den, Kronens nye Bønder have til at erholde de samme Begunstigelser som de ældre. Vi gif ind derpaa, og jeg maa bemærke, at det var netop det Parti, jeg hører til, det var os, der hjalp dertil, fordi vi erkjendte, at vi vilde Frihed i alle Forhold; vi ere ikke komne herind, som Folk sige, for at varetage alene Landboernes Interesse, men vi ere valgte, for at vi skulle tale Enhvers Sag og fremme det Almindeliges Interesse, og Alt, hvad der kan tjene til, at Handel og Velstand udbredes, saa Landet derved bliver lykkelig. Men det er Noget, vi ikke kunne finde os i, at hver Gang der er Tale om andre Baand, skulle Baandene løses; vi maae opoffre Meget, give Hundrede Tusinder, men, naar der er Tale om at løse Baandene for Bønderne, siger man nei, her ville vi ikke opoffre Noget, her kaster Staten sine Penge bort, som om ikke Landbruget var det Fornemste og Vigtigste, i Staten, som det ikke var det, der bringer Handelen til at gaae, bringer Velstand ind i Landet, uden hvilket Handelen ikke kan være, hvad den er. Jeg har nu kun faare Tidet tilbage at anføre, og jeg skulde ikke engang have anført det, naar ikke den ærede Ordfører netop havde bragt mig ind paa dette Gebeet; det er nemlig, hvorvidt denne Lov kan have Indflydelse paa det private Gods Anliggender. Der staaer i den Betænkning, der foreligger os, aldeles Intet om det, det er ikke udtalt, at det vil have nogen Indflydelse derpaa, og jeg holder ikke af at læse mellem Linjerne. Denne Anskuelse har jeg gjort gjældende i Sagtsagen (Munterhed), og den vil jeg gjøre gjældende her, jeg læser ikke mellem

Linjerne, og det staaer der ikke, altsaa har jeg ingen Grund til at søge det; men, da den ærede Ordfører har bragt denne Sag paa Bane, troer jeg, at det kan være ret godt, om jeg ganske korteligt udtalte min Mening. Min Mening er den, at, dersom jeg var Godseier, vilde jeg interessere mig for, at alt Fæstegods, der tilhører Kronen, ved een Lov gif over til Selveiendom, for at ikke, dersom det skulde skee, at der foretoges en Lov i sin Tid, som omhandlede ogsaa de private Godseiers Fæstegods, disse 2 Dele da skulde blandes sammen; thi jo nærmere de staae hinanden, og jo mere de ere blandede sammen, desto større vil Faren, dersom der vel at mærke er nogen Fare, være for den Anvendelse, der kunde skee. Jeg kan ikke gaae ind paa, at der er den allermindste Fare paa Jærde ved at antage denne Lov; thi det er aldeles aabenbart, at for den Eiendomsret, som de private Godseiere have til deres Gods, maa Grundloven gjøres gjældende, som siger: „fuld Erstatning“. Jeg skal ikke holde meget paa dette Exempel, som herved gives, vi see, hvad Exemplet har virket tidligere, jeg holder ikke meget derpaa, jeg troer heller ikke, at det vil blive synderligt efterlignet. Dersom jeg skal slutte mit Foredrag, idet jeg vil anbefale Loven, som den foreligger og er anbefalet til Antagelse af Mindretallet.

Sgholm: Den sidste ærede Taler har citeret nogle Ord af den fungerende Finantsminister paa et andet Sted, nemlig at den egl. Resolution af 1846 havde sat samtlige Kronens Bønder paa lige Fod, og deraf har han draget den bestemte Slutning, at altsaa det nærværende Lovforslag bliver at anvende lige paa dem alle. Da jeg netop ved denne Citation er kommen paa en ganske modsat Idee, troer jeg her at burde med et Par Ord fremsætte, hvorledes min Tankegang derved har været. Naar Resolutionen af 1846 satte samtlige Krongodsets Bønder paa lige Fod, saa forekommer det mig, at denne Resolution begik, om jeg tør bruge dette Udtryk, en Uret mod det gamle Krongodsets Bønder, der tidligere vare meget gunstigere stillede end det nyeres. Den Sag, som her altsaa foreligger, synes mig at kunne refereres til denne Resolutions Virkninger, idet man siger sig selv, at ed den